

Sławomir Żółkowski

Łyniew, st. XIV, gm. Wisznice, woj.
bialskopodlaskie, AZP 66-87/38

Informator Archeologiczny : badania 30, 104-105

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŁĄG KOLONIA, st. 38,

gm. Czersk,
woj. bydgoskie,
AZP 22-38/-

- osada grupy kaszubskiej kultury łużyckiej (V okres epoki brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr Beatę Górską-Grabarczyk (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez PSOZ i Uniwersytet Łódzki. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 90 m².

Odsłonięto i wyeksplorowano 10 jam gospodarczych, wszystkie o średnicach około 1 m i podobnych, nieckowatych profilach. Pozyskano 320 fragmentów ceramiki, niestety bardzo rozdrobnionej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Badania będą kontynuowane.

ŁĄKOCIN, st. I,

gm. loco,
woj. bydgoskie,
AZP 46-41/79

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
- ślady osadnictwa późnej ceramiki wstęgowej (neolit)
- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury amfor kulistych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- osada z wczesnej epoki brązu
- osada kultury łużyckiej (epoka brązu – wczesny okres lateński)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna (fazy D-F)
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego

Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. mgr. Tadeusza Łaszkiewicza, Alfreda i Iwony Szuldrzyńskich, przy współpracy mgr Agnieszki Łaszkiewicz (Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Pracownia Konserwacji Zabytków, sp. z o.o. w Poznaniu). Pierwszy sezon badań. Przebadano odcinek długości 340 m i szerokości 13 m (44,2 ara powierzchni).

Zarejestrowano 196 obiektów nieruchomych, zaliczonych do różnych jednostek kulturo-chronologicznych. Dyspersja ich, rozpatrywana łącznie z rozmieszczeniem źródeł ruchomych, wskazuje na istnienie na stanowisku kilkunastu fragmentarycznie uchwyconych w ramach wykopu jednostek siedliskowych, przypisanych następującym ugrupowaniom kulturo-chronologicznym: kultura ceramiki wstęgowej rytej – 10 jam, głównie glinianek, usytuowanych w zagłębieniu we wschodniej części wykopów, związanych zapewne z osadą tej kultury na sąsiednim stanowisku (Radojewice 29); kultura późnej ceramiki wstęgowej (fazy I-III) – kilkadziesiąt fragmentów ceramiki znalezionej w rozproszonym w różnych wykopach; kultura pucharów lejkowatych – kilka jam oraz kilkaset fragmentów ceramiki ilustrującej cały niemal cykl rozwoju tej kultury (fazy II-V); kultura amfor kulistych – relikty osadnictwa o podobnym do reliktyw kultury pucharów lejkowatych charakterze; kultura ceramiki sznurowej – kilka fragmentów ceramiki z horyzontu ogólnoeuropejskiego; wczesna epoka brązu – 9 obiektów i ponad 1000 fragmentów ceramiki, wyjątkowo liczny jak na ten okres i wartościowy zbiór źródeł; kultura łużycka – 48 obiektów o różnym charakterze, w większości jam gospodarczych, występujących na całej długości wykopu, oraz równie liczny materiał ceramiczny, wykazujący zróżnicowanie chronologiczne od końca epoki brązu po okres lateński; kultura przeworska – kilkanaście mało charakterystycznych obiektów oraz około 1000 fragmentów ceramiki z późnego okresu lateńskiego i schyłkowego okresu wpływów rzymskich; okres wczesnego średniowiecza – 34 obiekty o charakterze gospodarczym, w tym m.in. wędzarnie rozmieszczone w środkowej i zachodniej części stanowiska, ponad 4000 fragmentów ceramiki, przeważnie z późniejszych faz (D-F); – okres późnego średniowiecza – kilkadziesiąt fragmentów ceramiki.

Badania będą kontynuowane w przypadku budowy drugiej nitki gazociągu.

LYNIEW, st. XIV,

gm. Wisznice,
woj. białkopodlaskie,
AZP 66-87/38

- ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- osada kultury łużyckiej (IV-V okres epoki brązu i wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego (VII-VIII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w czerwcu przez mgr. Sławomira Żółkowskiego. Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Założono 3 wykopy, łącznie przebadano powierzchnię 1,76 ara.

W wykopie I/96 pod warstwą humusu wystąpiła szarobrunatna warstwa kulturowa, z której uzyskano znaczną ilość zabytków (krzemienie, fragmenty naczyń glinianych, rdzeń krzemienisty, sierp krzemienisty). Odsłonięto również 3 nieregularne, płytkie jamy (obiekty 32–34). Wykop II/96 był przedłużeniem wykopu I/96. Pod warstwą humusu wystąpiła w nim warstwa kulturowa, którą tworzył szarobrunatny i siwostalowy z rudawymi plamkami piasek. W wykopie odkryto 2 obiekty: jamę osadniczą o charakterze produkcyjno-przetwórczym, w profilu kształtu nieckowatego (ob. 35), w której wypełnisku znaleziono fragmenty ceramiki i polepy kultury łużyckiej, oraz obiekt 36 w kształcie nieregularnego prostokąta, którego wypełnisko tworzyła jasnoszara, zbita glina o nieznacznej miąższości. Fragmenty ceramiki kultury łużyckiej znaleziono w warstwie stropowej tego obiektu. W wykopie III/96 pod humusem wystąpiła brunatnobrązowo-popielata warstwa kulturowa, mocno przerośnięta korzeniami traw, z której pochodził materiał zabytkowy (fragmenty naczyń glinianych i krzemienie) datowany głównie na epokę brązu. W wykopie odsłonięto obiekt 37, którego charakter i funkcja są trudne do ustalenia. Jego wypełnisko tworzyły ułożone obok siebie kamienie (potłuczone żarna), w dużej części przepalone lub zwietrzałe. W pozyskanym ze stanowiska materiale ceramicznym przeważają fragmenty ceramiki kultury łużyckiej, dające się datować na IV–V okres epoki brązu i wczesną epokę żelaza.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej. Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Ratownicze badania archeologiczne na terenie województwa białkopodlaskiego”.

Badania będą kontynuowane.

MIROCIN DOLNY, st. 78,
gm. Kożuchów,
woj. zielonogórskie,
AZP 65-14/123

· cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (środkowy i późny okres epoki brązu – okres halszacki)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 26 lipca przez dr. Andrzeja Marcinkiana i mgr Julię Orlicką (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 6 arów.

Odkryto 71 grobów, w tym 5 bruków kamiennych, których funkcja nie została jednoznacznie określona, a które roboczo otrzymały numerację grobów. 21 grobów można datować na III–IV okres epoki brązu, 18 na V okres tej epoki, 21 na okres halszacki, chronologii pozostałych nie udało się ustalić ze względu na zły stan zachowania. Na przebadanym w tym sezonie obszarze groby z poszczególnych faz użytkowania cmentarzyska wystąpiły w kilku nieznacznie zająkających się skupiskach. Odkryte pomiędzy nimi bruki kamienne związane są prawdopodobnie z fazą najstarszą. Na krawędzi jednego z nich natrafiono na grób pochodzący z III okresu epoki brązu, w drugim bruku wystąpiła podobnie datowana ceramika łuźna. Znajdującą się obok jamę zinterpretowano jako miejsce ciałopalenia. Wyposażenie grobów fazy najstarszej stanowiła zazwyczaj guzowa urna nakryta misą o lejkowato rozchylnym wylewie i maksymalnie cztery dość duże naczynia przystawne, ułożone bezpośrednio przy urnie, na boku lub dnem do góry. Groby młodsze, pochodzące z końca IV i z V okresu epoki brązu, wystąpiły w zwartym skupisku na powierzchni około 1 ara, na dość dużej głębokości, nawet powyżej 1 m. Wszystkie miały luźną obstawę kamienną, niekiedy wspólną dla kilku pochówków. Były wśród nich groby wielopopielnicowe, w których liczba naczyń dochodziła do 30. Groby najmłodsze, pochodzące z okresu halszackiego, wystąpiły na obrzeżach pozostałych skupisk stosunkowo płytko, niekiedy bezpośrednio pod warstwą orną. Ich wyposażenie było bardzo zróżnicowane – najuboższe stanowiła tylko popielnica nakryta misą, w najbogatszych było ponad 20 naczyń, w tym często kadzielnica ustawiona na płaskim talerzyku. Z grobów z okresu halszackiego pochodzi większość pozyskanych zabytków metalowych, głównie zachowane całkowicie lub częściowo brązowe szpile. Ponadto znaleziono kamienną siekierkę i gliniane paciorki. Mimo dość dużego zagęszczenia grobów, tylko kilkakrotnie zaobserwowano przypadki niszczenia starszych grobów przez młodsze. Ogółem w trakcie trzech sezonów badawczych odkryto 138 grobów. Badania tegoroczne potwierdziły tezę o nieprzerwanym użytkowaniu cmentarzyska przez cały czas trwania kultury łużyckiej oraz pozwoliły wyznaczyć jego wschodnią, południową i częściowo zachodnią granicę.

Badania będą kontynuowane.